

Chmelaři bojují se suchem

Rok 2020 byl pro chmelaře z hlediska vodních srážek o něco lepší než rok minulý, ale i tak nelze hýřit nadšením. Chmelaři se musí naučit hospodařit s vodou, která je a kterou si nějakým způsobem zadrží. Nutno říci, že již mnozí z nich s vodou hospodaří tak, aby byla využita i poslední kapka ku prospěchu chmelových rostlin. Na zadržení vody a optimální následné hospodaření s ní je již v současné době mnoho moderních a pokrokových metod a způsobů, které se začínají mezi chmelaři využívat a hlavně tyto metody nesou již své ovoce v boji s dlouhodobým suchem.

Z hlediska agrotechnického již chmelaři poznali, že utužená půda podporuje vysychání a naopak kvalitní hloubkové kypření meziřadí vede k provlhčení půdního profilu. Vyschlá půda totiž nepřijímá například prudké dešťové srážky a chmel tak vlastně ze srážek nemá skoro nic. Vhodné jsou tzv. půdoochranné technologie, které se začínají využívat. Jedná se o to, že rostlinné zbytky nebo např. meziplodiny se ponechávají na povrchu půdy. Tento rostlinný pokryv pak vede při přivalových srážkách k vytvoření ochranného krytu a zpomalení povrchového odtoku vody a omezení půdní eroze. Zaseté meziplodiny nejen že pomáhají optimálně hospodařit se srážkovou vodou, ale také pozitivně ovlivňují fyzikální, biologické a chemické půdní vlastnosti, stabilizují energetickou bilanci a podporují výpar a ochlazování krajiny a v neposlední řadě mají i vliv na pestrost druhů a regulaci zaplevelení. Meziplodiny jsou opravdu dobrým nápadem využívaným ve chmelnicích. Bylo prokázáno, že při nebezpečných přivalových deštích spojených s vodní erozí je tato eroze snížena díky meziplodinám až na 20 % při porovnání s konvenčním zpracováním půdy.

Vzhledem k tomu, že chmel je rostlina dosti náročná na vodu, která v posledních letech ubývá, začaly se ve velkém hledat, zkoušet a vyvíjet nové systémy na uchování či rozvod vody. Vedle agrotechnických zásahů jsou pomocníkem z hlediska hospodaření s vodou různé způsoby zadržování vody. Novinkou, která se již začíná využívat, jsou tzv. velkoobjemové vaky. Vaky mají objem až 2 000 m³ užitkové vody. Někteří chmelaři si již vyzkoušeli hospodaření s vodou ve velkoobjemových plastových rezervoárech vody o objemu až 28 000 litrů vody nebo montované nádrže Genap o objemu 1 775 m³ vody. A jiní chmelaři si například přísun vody k rostlinám zabezpečili podzemní kapkovou závlahou, která je méně známou variantou kapkové závlahy. Mezi chmelaři se hojně využívá kapková závlaha nadzemní. Každopádně kapková závlaha všeobecně zajišťuje individuálně rostlinám optimální přísun vody. Vodou se šetří, zbytečně se neplytvá, každá rostlina má svoji přesně vypočítanou dávku vody, kterou potřebuje a tímto způsobem lze rostlinám dodat i výživu.

Méně známým způsobem, jsou tzv. vodní laguny nebo poutání vody pomocí půdní látky H2Flo, což je směs povrchově aktivních látek snižujících povrchové napětí závlahové vody tekoucí z nádrže. Voda se dá zadržovat různými způsoby, třeba i těmi opravdu netradičními, ale vyzkoušenými např. v klimatických podmínkách, kde je voda opravdu velkou vzácností a má cenu zlata. Chmelařům se tak nabízí novinka z Izraele – země s obrovskými zkušenostmi se závlahami. Jedná se o zařízení NetBeat, které obsahuje cloudový software s dynamickými modely rostlin a řídicí jednotku ovládající činnosti v terénu, polní terminály a sondy se senzory. Tímto lze po vyhodnocení parametrů dalších externích jednotek (meteostanic či dronů) řídit odborně veškeré závlahy.

Na opatření agrotechnická a obecně hospodaření s vodou navazují i dotační opatření, která pomáhají chmelařům zmírnit období sucha. Patří mezi ně např. platby pro

zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a ŽP (greening), národní podpory (STATE AID) – Podpora vybudování kapkové závlahy.

S dalšími poznatky, které by mohly chmelařům pomoci s bojem proti suchu přišel výzkum, konkrétně Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha a Chmelařský institut Žatec. V projektu se řeší využití meziplodin ve chmelnicích, které by svým protierozním účinkem ovlivnily ztrátu půdy způsobené vodní erozí. Kdo by řekl, že nenápadná drobná jednoletka s modrofialovými květy svazenka vratičolistá je tak účinná v boji proti vodní erozi.

Ing. Petr Kubeš